

ПРИЧА О ПЕЧУРКАМА

„Једноставно, овде их нико није тражио“, рече дечак.

„Господе“, рече госпођа Сам усхићено и изручи у траву шишарке.

Стајали су на пропланку, на самом излазу из Грофовске шуме. Сунце је обливало црвеном светлошћу сасушено лишће и борове иглице. Мирисало је на труло сено и на шумску смолу.

„Овде их нико није тражио“, понови дечак.

Али се нико није померио с места. Стајали су и гледали као запањени. Свуда наоколо, по ивицама пропланка, расле су велике печурке, одозго сјајне и мрке као хлебови.

„Када смо овуда прошли, није их било“, рече Ана.

„Да“, рече госпођа Сам поучно, „вргањи могу да израсту за свега неколико сати. Нарочито после кише.“

„Кад смо били код Царског дуба“, рече дечак, „падала је киша.“

„Да“, рече госпођа Сам, „севало је са запада. Мора да је пљусак туда прошао.“

„Имам утисак да је земља још влажна“, рече Ана и загреба ногом слој трулог лишћа.

Али се још нико није померио да узбере гљиве. Стајали су и посматрали их. Чинило им се да гледају како израстају ту пред њиховим очима. Као да виде како сврдлају однекуд из дубине, попут неке чудне глисте, затим како се надима слој трулог лишћа. Онда се испод земље помаља мрка глатка капа, као тесто које се румени и надолази.

Прво су их брали пажљиво, откопавајући прстима слој влажног лишћа који је заклањао корен. Затим су одједном, јер им се учинило да би могао наићи неко, почели да их грабе, да их ломе и трпају у џак из којег су изручили шишарке. Већ су читаву јесен крстарили шумом, скупљајући шишарке које ће ложити зими а једва да су некад нашли по коју печурку.

„Ето“, рече дечак, „господин Молнар устаје у три и иде негде далеко, мислим чак до Кестхеља. Печурке обично расту у дубинама шума.“

„О овоме немој никоме да причаш“, каже Ана с прекором у гласу. „Немој одмах да се избрбљаш.“

„Тако је“, каже госпођа Сам. „Нашли смо их иза Царског дуба. Тако ћемо рећи.“

„Господин Молнар каже да свако има своје место где бере вргање“, рече дечак. „И то ником не казује.“

„Само се бојим да их неко не открије“, каже Ана. „Ово је сасвим поред пута. Довољно је да некоме сврати крава.“

„Мораћу да питам госпођу Сабо како се суше“, рече госпођа Сам. „Да направим залиху за зиму.“

„Само се исецкају, овако, уздуж“, рече дечак. „Затим се суше на белом чаршаву. Госпођа Молнар их суши на крову.“

„На крову?“ каже Ана сумњичаво.

„Да, на крову кокошарника“, рече дечак. „Прво разастре чаршав, затим развије по њему исецкане печурке. Када зађе сунце, она их покупи. То је све.“

Оне најмање нису побрали. Оставили су их да порасту.

„Дакле, ником ни речи“, понови госпођа Сам. „Нашли смо их иза *Царског дуба*, ако неко пита.“

„Што се мене тиче“, рече Ана, „ја се нећу избрбљати.“

„Некоме је довољно да види печурке па да одмах зна где су убране“, рече дечак. „Само их погледа и већ све зна.“

„Он то каже зато“, рече Ана, „што ће се хвалити пред господином Молнаром и пред оним Циганином Вирагом с којим је почео да се дружи.“

„Не знам само шта ће му тај Вираг“, рече госпођа Сам.

Ишли су пречцем, преко влажних ливада. На западу, иза села, дизали су се румени облаци. Гледали су у те облаке. И ишли ћутке по влажној трави. Цак је прво носила госпођа Сам. Затим јој је помагала Ана. Анди је ишао испред њих, ријући свеже кртичњаке својим штапом од клена.

„Добро вече, госпођо Сам“, рече стари Хорват. „Данас смо били вредни, а?“

„Добро вече, гос'н Хорват“, рече госпођа Сам и премести цак на друго раме.

Старац забодје шиљак свог штапа у печурку која се докотрљала пред његове ноге.

„Гле“, рече он, „чему ће вам ти отровни врагањи?“

„Како *ојровни*, господине Хорват?“ упита дечак.

„Саветујем вам, госпођо Сам“, рече сељак, „да то што пре баците. И то не на моју њиву, него у реку, иза села... Господе, да нисам наишао на време, од ове би честите породице остао само онај луди отац!“

Госпођа Сам спусти цак на земљу и хтеде нешто да каже. Но не рече ништа. Само цимну дечака за руку и кренуше све троје ка реци.